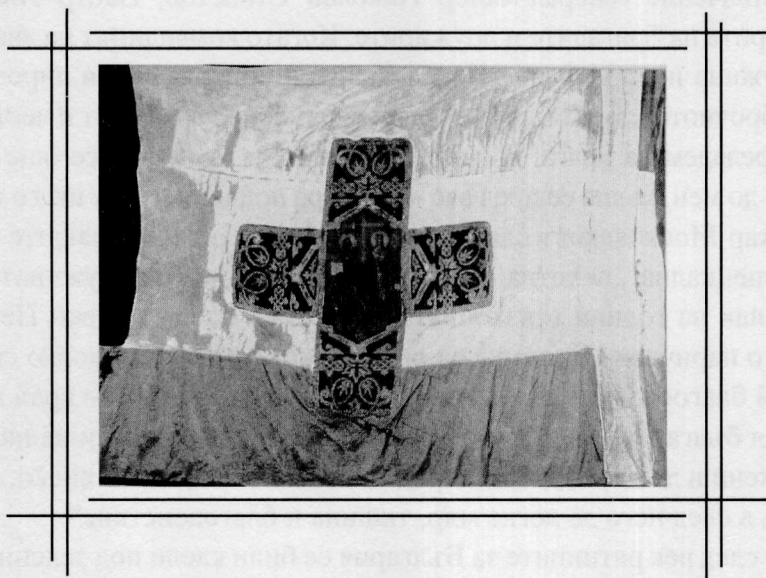

Бойната светиня на българите

Когато през 1867 г. Раковски определил за главен български войвода Панайот Хитов, знаменосецът на четата – Левски – се възприел и представял в писмата си като *хоругвоносец*. Хоругва е църковното знаме с изписани или избродирани икони от двете му страни, което се носи в богослужебни шествия, та прозрението на Апостола може да е достигнало до волжките българи. При вестта за погрома на Априлското въстание в България през 1876-а бившият офицер от Тулския пехотен полк Пьотр Владимирович Алабин бил осенен, че на възкресеното българско воинство се полагало да получи своето бойно знаме от земите на останалата край Волга България! В град Самара монахините от тамошното подворие на Иверския светогорски манастир извезали върху светинята образите на Кирил и Методий от едната страна и на чудодейната „Св. Богородица Вратарката“ от другата.

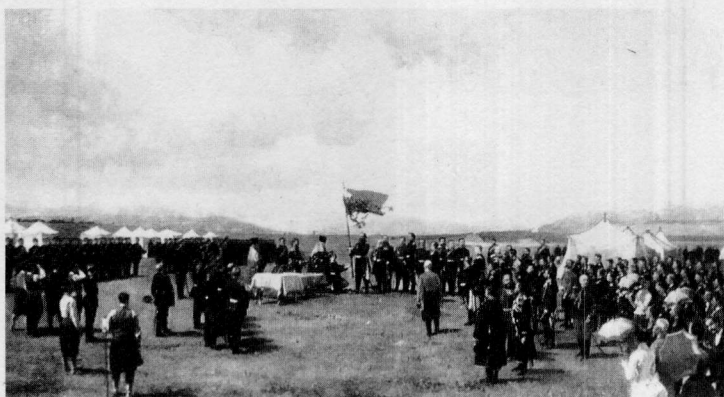
Самарското знаме по проекта на художника Николай Симаков – откъм страната с образите на светите равноапостоли Кирил и Методий

След поредицата от войни на православната Руска империя срещу Османската дори през нашите земи, следващата този път била и за освобождението на България. А щом на 12 април 1877 г. Русия обявила война на Турция, на 17 април от Самара изпратили готовото знаме да замине за България със сформираните български опълченски дружини в състава на руската армия. По целия му път към Москва то било посрещано като светиня, а в Кремъл било изложено в Чудовския манастир! Там във всеобщото поклонение над него се включило дори императорското семейство начело със самия Александър II.

В деня на св. Георги Победоносец, който по стар стил бил на 18 май, то било връчено на Българското опълчение с тържествен молебен сред лагера му в Плоещ. За прикрепването му към нарочната дръжка сребърните гвоздеи ритуално забили главнокомандващият на действащата армия великият княз Николай Николаевич, началникът на Българското опълчение генерал-майор Николай Столетов, Пьотр Алабин, командирите на бригадите и дружините. Когато командирът на знаменната дружина подполковник Павел Калитин приковал своя пирон, изрекъл оброчното: „Братя, това свещено знаме, наша гордост и чест, ние не ще предадем на врага, докато макар и един от нас е все още жив! Колкото до мен, кълна се пред вас – ще умра под него, но не ще го дам“!

Макар Московският славянски комитет да облякъл нашите момчета в специална „пехотна българска“ униформа, от дружината излязъл юнак на години в изконната войводска носия – Цеко Петков. Русите го наричали „Българския орел“, а когато развял високо светинята, той благословил: „Нека това знаме изходи от край до край всичката земя българска, нека то отрие сълзите от тъжните очи на нашите майки, жени и дъщери; да бяга пред това знаме всичко поганско, зло и нечисто, а след него да легне мир, тишина и благоденствие“.

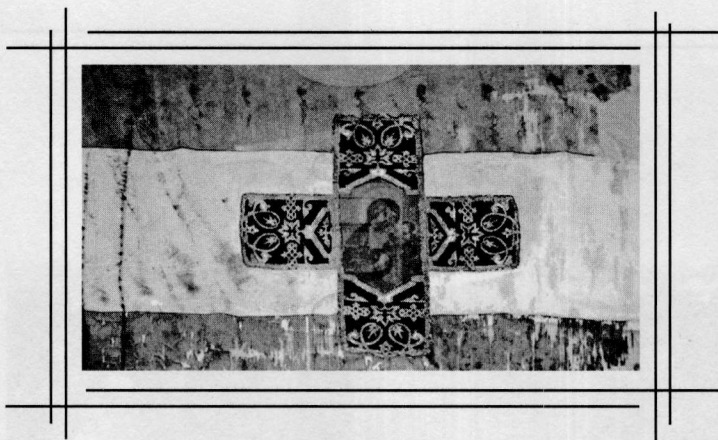
Век след век ратниците за България се били клели под зелени хайдушки пряпорци и въстанически байряци с яростни лъвове и един-единичък прост оброк върху тях: „Свобода или смърт“. Но на Гергьовден 1877-а свещениците ги венчали за свободата под знаме с преславните образи на светите братя Кирил и Методий, признати от Църквата за равни на Христовите апостоли. Дали има друго воинство по света,

„Българският орел“ Цеко Петков във войводската си носия (в средата) произнася словото си при връчването на Самарското знаме на 6 май 1877 г. в Плоец

чиито покровители да са книжовници и философи? Но на нашето му отива – според руския академик Дмитрий Лихачов ние сме Държавата на духа, а начетените на тази земя познават мощта на светото им влияние още от времето на цар Симеон Велики (сам книжовник и философ), извисил християнското българско воинство до първостепенна европейска сила.

Но кой е подсказал чак на хората в Самара, че върху Знамето, призвано като хоругва да освети Възкресението на България, задължително е трябвало да стои и образът на Божията майка именно от прочутата чудодейна икона „Св. Богородица Портаитиса“ пред входа на светогорския Иверски манастир?! Само върховните посветени са познавали свещената ѝ служба на Вратарка, която особено силно са чувствали нашите преподобномъченици. Те неизменно са се покланяли пред нея, преди да възлязат на Светата гора Атонска когато затваряли зад себе си портите на земното, изпълнено със страхове съществуване, на път за скита „Св. Йоан Предтеча“ към труднодостъпното подножие на връх Малкия Атон. А сетне въодушевени повтаряли ритуала и когато вече поемали към отредения им подвиг.

Иверската св. Богородица Вратарката върху Самарското знаме

Точно копие от тази чудотворна икона имало в Самарския метох на Иверския светогорски манастир, та художникът Николай Симаков сакрално вярно е пренесъл и силата на чудотворния образ. Затова свещеното Самарско знаме воистине пазело български опълченци и руски бойци от 36-и Орловски пехотен полк – общо 7500 офицери и войници на Шипка – когато на 21 август 1877-а само с 27-те си оръдия се възправили в съдбовната за спечелването на войната битка срещу армия от 27 000 елитни османски войници с модерни многозарядни пушки, 48 оръдия и 16 елитни ескадрона. Като свещена хоругва то чудодейно зареждало опълченците под себе с такава мощ, че когато старите крънки без дървени ложи под цевта прегрявали от стрелбата и нашите храбри бойци вече не могли да прихванат пушките си, героите като исполини къртели скали, за да помитат с тях възлизащия враг! През това време, под градушката от поганските куршуми, десетки габровци изнасяли вода чак на първа линия да облеят дулата на пушките и да изнесат назад ранените. Непосилно е дори да си представим какъв ужас е нагнетило под фесовите на друговерците простото съпоставяне на мирните божем, но пресвети образи върху бойния български трибагреник и вдъхновените до свръхчовешка сила юнаци под тях! Дали тогава Сюлейман паша, който бил роден в Цариград, си е спомнил разказите за странните предрешени като мюсюлмани мо-

наси от началото на неговия век, които са изваждали само дървено кръстче от пазвата си, когато се възправяли като светци пред турските велможи, за да ги предупредят, че духовната мощ не може да бъде надвита с ятаган? Нима е изключено сред самите му низами да не са оживели преданията за ония непоколебими християни, които сами са командвали дори палачите си, защото така са ставали *божии помазаници*?! Какво изключва възможността и пашата, и неговите войници там, в Балкана, да са осъзнали, че онези неотразими българи са били авангардът на това неудържимо воинство по висинето над тях, чиято страна явно Бог е взел?! Не е ли това най-смисленото обяснение, че такава огромна и много по-добре въоръжена армия като турската е била разколебана и отблъсната от многократно по-малкото изранени и одрипавели вече български и руски бойци с техните стари еднозрядни пушки?!

Тъкмо такъв е могъл да бъде *Бойният талисман на българите*, под който не само нашите опълченски дружини на Шипка като същински лъвове са воювали с надчовешка дързост и мощ! И в съдбовните за страната ни последвали войни за обединението на България под Самарското знаме българите нямат загубено сражение. Макар Църквата да премълчава потайния *кръстоносен поход по български* на нашите новомъченици, посветените са прозрели ядрената сила в подетата свещена война от Христовите воини срещу отявлените престъпни безбожници. Вещите адепти на дълбинното духовно познание явно са схванали символа, който знаково можел да бъде извисен като сборната молитва на храбрите свещеномъченици към Спасителя за височайша помощ.